

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA VIRTUAL TA'LIM
VOSITALARI ASOSIDA AXBOROT KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA
ZAMONAVIY YONDASHUV

Suvonqulova Aziza Abdurazzoq qizi
Guliston davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqola bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida virtual ta'lim vositalari asosida axborot kompetentligini rivojlantirishning mazmuni haqida hamda bugungi axborot axborot asri, internet oqimi sharoitida virtual ta'limni tezlashtirish uchun xizmat qiladigan Top 20 virtual ta'lim vositalari haqida fikr mulohazalar yuritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, o'qituvchi, virtual ta'lim texnologiyasi, virtual ta'lim muhiti, interaktivlik, Pear Deck, o'rganishni boshqarish tizimlari, Flipgrid, Funbrain, Prodigy Math Game, Edmodo, Canva, Zoom, Microsoft Teams, Nearpod, Buncee, Napara, Bloomz, Xon Akademiyasi, Arra, Kahut, Suslik, Odatlar.

Аннотация: В данной статье речь идет о содержании развития информационной компетентности у будущих учителей начальных классов на основе виртуальных образовательных средств и мнениях о Top-20 виртуальных образовательных инструментах, которые служат ускорению виртуального образования в современный век информации и интернет-потоков.

Ключевые слова: начальное образование, учитель, виртуальная образовательная технология, виртуальная образовательная среда, интерактивность, Pear Deck, системы управления обучением, Flipgrid, Funbrain, Prodigy Math Game, Edmodo, Canva, Zoom, Microsoft Teams, Nearpod, Buncee, Napara, Bloomz, Академия Хана, Arra, Kahoot, Сустлик, Привычки.

Annotation: This article is about the content of developing information competence in future primary school teachers based on virtual educational tools and opinions about the Top 20 virtual educational tools that serve to accelerate virtual education in today's information age and Internet flow.

Key words: primary education, teacher, virtual educational technology, virtual educational environment, interactivity, Pear Deck, Learning management systems, Flipgrid, Funbrain, Prodigy Math Game, Edmodo, Canva, Zoom, Microsoft Teams, Nearpod, Buncee, Napara, Bloomz, Khan Academy, Arra, Kahoot, Sustlik, Habits

Respublikamizda so'nggi yillarda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisini tayyorlash, o'qituvchilarni zamonaviy axborot texnologiyalardan erkin foydalanishlari uchun raqamli texnologiyalarni kiritishning me'yoriy asoslari yaratilmoqda va bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash tizimiga tatbiq etilmoqda. "Axborot texnologiyalari sohasidagi kadrlarni tayyorlash tizimini takomillashtirish «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasini muvaffaqiyatli amalga oshirish, raqamli texnologiyalarni rivojlantirish va aholining

kundalik hayotiga keng joriy etishni ta'minlashning muhim shartlaridan biri hisoblanadi". Bu esa jamiyatda axborotlashtirish bilan bog'liq o'zgarishlar ta'lim tizimiga jiddiy darajada ta'sir qiladi, jamiyat taraqqiyotining ehtiyojlariga javob beradigan yangi ta'lim amaliyotini loyihalashtirish imkoniyatini kengaytiradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" Farmoni, 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida", 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim

tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida", 2017-yil 20-apreldagi PQ-2909-son qarori "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish choratadbirlari to'g'risida", 2018-yil 5-iyundagi PQ-3775 son "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi, 2017-yil 27-iyuldagi PQ-3151-son "Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari hamda mazkur faoliyatga tegishli.

Ta'lim tizimini isloh qilish jarayonlari oliy ta'lim tizimida ham yaqqol namoyon bo'ladi. Unda dars berish jarayonida yangi pedagogik va innovatsion texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish maqsadida doimiy ravishda joriy etib borilishi talab etiladi. Oliy ta'lim sifatini ta'minlashda ilg'or xorijiy tajribalarni tatbiq etish ustuvor vazifalardan biri bo'lib qolishi juda muhimdir. Zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalari hayotga kirib borishi elektron axborot ta'lim resurslar, video va audiodarslar, elektron testlar, virtual laboratoriya ishlari va kichik ta'lim resurslarining, ya'ni o'qituvchisiz o'qitish texnologiyasini joriy etish va ularni kun sayin rivojlantirib borish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat sohasini rivojlantirmoqda.

Mamlakatimizda ta'lim oluvchilari orasida zamonaviy kompyuter, mobil va turli xil texnologiyalar qo'llanilish masshtabining kengayib borayotganligi o'quvchilarga virtual texnologiyalardan foydalangan holda ta'lim berish ehtiyojning o'sib borayotganligini anglatadi. Ushbu maqola ta'lim jarayonida virtual texnologiyalardan foydalangan holda o'quv materiallar tayyorlash va ulardan foydalanish metodikasini ishlab chiqish va joriy qilish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga qaratilgan bo'lib, yuqoridagilar esa tadqiqot mavzusini dolzarb ekanligini anglatadi.

So'nggi bir necha yil ichida virtual ta'lim vositalari o'qituvchilarning dars berish usulini o'zgartirdi. Bu vositalar nafaqat dars rejasini tuzishni soddalashtiradi, balki o'quvchilaringiz o'rtasidagi muloqot va ijtimoiy muloqotni ham osonlashtiradi desak mubolag'a bo'lmaydi.

Masofaviy ta'lim texnologiyasi tez sur'atlar bilan o'sishda davom etmoqda va siz biz kabi o'qituvchilarga onlayn samarali dars berishga yordam beradi. Ba'zi vositalar bizga va o'quvchilarimizga aloqada bo'lishni, interaktiv darslar yaratishni va xavfsiz kampuslarni qurishni osonlashtiradi. Biz nimani o'rgatishingizdan qat'i nazar, bizning shaxsiy ehtiyojlarimizga mos keladigan bir nechta vositalar mavjud.

Bugungi zamonaviy ta'lim olish shakllaridan biri - Masofaviy ta'lim shakli bo'ib, u har qanday narsani o'z ichiga oladi talaba shaxsan sinfda bo'lmasdan turib ta'lim oladigan ta'lim turi hisoblanadi. Darslar, onlayn ma'ruzalar yoki asenkron o'quv faoliyati bo'ladimi, masofaviy o'qitish talabalar va o'qituvchilarga raqamli vositalar va virtual o'quv platformalari orqali aloqada bo'lishga yordam beradi.

Pandemiya boshlanganidan beri onlayn ta'lim COVID-19 tarqalishini cheklashga yordam berdi. Shuningdek, bu o'quvchilarga maktabga borish vaqtini tejash bilan birga o'z uylaridan turib o'z darslariga yoki kurslariga oson kirish imkoniyatini berdi. Ushbu sharoitda o'quvchi va o'qituvchilar uchun Virtual ta'lim vositalari asosiy vosita sifatida xizmat ko'rsata boshladi.

Bizda savol tug'ilishi tabiiy virtual ta'lim vositalari nima? Ularning ta'lim jarayonidagi vazifalari qanday?

O'qituvchilar uchun Virtual ta'lim vositalari foydali dasturlar va onlayn ta'lim platformalarining kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Masalan Zoom yoki Google Classroom kabi o'quv platformalari va HYPERLINK kabi ilovalarhar qanday joyda o'rganishni samarali va yoqimli tajribaga aylantiradi.

"Virtual ta'lim vositalari" ham, "masofaviy ta'lim vositalari" ham bir-birining o'rnini bosadigan atamalardir.

Hamma masofadan o'qitish vositalari bir xil emas va bu yaxshi narsa! Ularning har biri o'rganishni yaxshilash uchun o'ziga xos sifatga ega. Ba'zi vositalar muloqotni boshqalarga qaraganda yaxshiroq boshqaradi, o'yinlar esa talabalarning muayyan fanlarni tushunishini oshirish uchun juda yaxshi. Har bir vosita o'rganishni oson va qiziqarli qilishga yordam beradi.

Bugungi kunda onlayn ta'lim platformalarining to'rtta asosiy turi mavjud:

- Aloqa vositalari- bu yerda o'qituvchilar ixtiyorida elektron pochta, munozarali kengashlar, suhbatlar, sinf veb-saytlari va videokonferensiyalar kabi bir nechta vositalar mavjud. Ko'pgina o'quv platformalarida Zoom va Google Classroom kabi ushbu xususiyatlarning aksariyati mavjud.

- Learning management systems (LMS)— LMS-bu funktsional va qiziqarli onlayn darslarni ishlab chiqarish uchun mo'ljallangan dasturiy ta'minot dasturlari. Yaratish, boshqarish va talabalar faoliyatini kuzatish esa kurs mazmunini yetkazib. LMS-bu sinf kattaligidan qat'i nazar, talabalarni o'qitishning tejamkor va izchil usuli hisoblanadi.

- Raqamli ta'lim o'yinlari-bolalar o'yin o'ynashni yaxshi ko'radilar, shuning uchun nima uchun ularga o'rganishga bo'lgan sevgisini qo'llab-quvvatlash uchun ta'lim bermaysiz? National Geographic Kids bolalarga ko'ngil ochish va ma'lumot berish uchun qiziqarli fan, geografiya va sarguzasht viktorinalari va o'yinlarni taklif etadi. Agar siz o'quvchilaringiz onlayn kitob o'qishlarini va o'quv o'yinlarini o'ynashlarini istasangiz, Funbrain ular uchun zavqlanadigan son-sanoqsiz yaxshiliklarga ega platformalardan biri hisoblanadi. Agarda bizning o'quvchimiz matematika o'rganishda biroz qiynalsa yoki matematika fani unga qiziqarli bo'lmasa, u holda ularga Prodigy Math Game yordamida matematik bilimlarini oshirishga yordam berishimiz va matematikadan zavqlanish imkoniyatlarini ocha olishimiz mumkin.

● Onlayn ta'lim resurslari- pandemiya talabalarni uyda qolishga majbur qilganda, o'qituvchilar bolalarni jalb qilish va diqqatini jamlash uchun turli xil onlayn manbalardan foydalanishni boshladilar. Ushbu vositalardan ba'zilari Sesame Street va PBS Kids kabi onlayn darslar va tadbirlarni o'z ichiga soladi.

Biz qaysi vositani tanlashimizdan qat'i nazar, o'quvchilar har bir virtual vositadan samarali foydalanishga qiziqishadi va bundan yuqori darajada foyda olishadi.

Virtual ta'limni tezlashtirish uchun bugungi Top 20 virtual ta'lim vositalari mavjud va ularning ko'plari boshqa ilovalar bilan muammosiz birlashadi. Ammo ta'lim samaradorligiga erishishimiz uchun qaysi vositalarni tanlashimiz o'zimizga va oldimizga qo'ygan ta'limiy maqsadimizga bog'liq.

Quyidagi ro'yxatimiz orqali o'qituvchilarga turli xil onlayn mavzularga mos keladigan to'g'ri qarorlarni qabul qilishga yordam berishimiz lozim.

1. Google sinfi. O'qitish va o'rganish uchun yaratilgan Google Classroom -bu dunyoning istalgan nuqtasidan o'rganishni moslashuvchan va qulay qiladigan yaxlit vosita. O'qituvchilar dars rejalarini tuzishda, talabalar faoliyatini kuzatishda va dars materiallarini yanada qiziqarli qilish uchun bir nechta ijodiy vositalardan foydalanishda vaqtni tejashadi. Hozirda Google Classroomning bepul versiyasi mavjud. Biroq, pullik versiya qo'shimchalar va boshqa ta'lim vositalari bilan oson integratsiya bo'la oladi.

2. Prodigy matematik o'yini. Prodigy matematik o'yini -bu 1-8 sinflar uchun moslashuvchan o'quv platformasi. Amerika Qo'shma Shtatlari va butun dunyo bo'ylab o'quv dasturiga moslashtirilgan holda, biz talabalar qaerda bo'lishidan qat'i nazar, mashg'ul bo'lishlari va o'rganishlariga amin bo'lishimiz mumkin. Matematika amaliyotini osongina farqlash, uy bahosini yuborish va o'quvchilar qanday o'rganayotgani haqida real vaqtda tushuncha olish uchun bepul o'qituvchilar panelidan foydalanishimiz mumkin va bu hech qanday qiyinchiliklarsiz amalga oshiriladi.

3. Armut kemasi yoki Pear Deck -bu o'qituvchilarga qiziqarli slaydlar yaratishda va talabalarning o'zaro ta'sirini qo'llab-quvvatlashda yordam beradigan Google Slides qo'shimchasi. O'qituvchilar noldan taqdimotlar yaratishlari yoki mavjud taqdimotlarga interaktiv savollar qo'shishlari mumkin. Pear Deck ajoyib xususiyatlarga ega, shu jumladan telefon yoki planshetda mavjud bo'lgan uskunalar paneli, talabalarning javoblarini ko'rsatish yoki yashirish qobiliyati, individual talabalarga shaxsiy eslatmalarni yuborish imkonini beruvchi xususiyatlar va taqdimotlarga qo'shish uchun qiziqarli audio fayllar tayyorlash imkoniyatini beradi.

4. Flipgrid. Flipgrid-suhbatni boshlashning qiziqarli usuli. Shunchaki mavzuni joylashtiring va o'quv hamjamiyatingizda munozaralarni rivojlantiramiz. Bu o'quvchilarni yangi g'oyalarga qiziqtirish, o'rganishdan hayajonlanish va tengdoshlari bilan muloqot qilishning ajoyib usuli!

5. Edmodo. Edmodoning bir qator vositalari o'qituvchilarga dars mazmunini baham ko'rish, hamkorlikni ilhomlantirish va baquvvat va ijobiy sinf qurish imkonini beradi. Ota-onalar ham farzandlarining taraqqiyoti haqida yangilanishlarni olishlari mumkin. Edmodo tez va oson ro'yxatdan o'tish uchun o'qituvchilar uchun bepul hisoblarga ega.

6. Canva. Canvaning onlayn grafik va nashriyot vositasi o'qituvchilarga ajoyib, professional sifatli taqdimotlar, plakatlar, infografika, ijtimoiy media bannerlari, videolar,

virtual fonlarni kattalashtirish va boshqalarni yaratishga imkon beradi. Canva bizning afzal ko'rgan ta'limni boshqarish tizimi, shu jumladan Google Classroom va Microsoft Teams bilan osongina birlashadi.

7. Zoom. Zoom pandemiya davrida taqdimot vositasi va veb-seminar platformasi sifatida ko'p qirraliligi bilan mashhurlikka erishdi, talabalar esa onlayn o'rganishdi. Uning xavfsizligi, jonli video sinfining funktsionalligi va ijtimoiy ta'sir o'tkazish uchun chat xususiyati Zoomni masofaviy o'qitishning foydali vositasiga aylantiradi.

8. Blackboard. Blackboard yuqori maktabga bolalar bog'chasi uchun mukammal mos rivojlangan LMS vositasi hisoblanadi. Ushbu platforma har qanday qurilmada ishlaydi va u barcha talabalar uchun osondir. Blackboard Learn shuningdek o'qituvchilarga bir nechta uchinchi tomon vositalariga kirish imkoniyatini beradi.

9. ClassDojo. ClassDojo aloqa vositasi oilalarni, talabalarni va o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlovchi onlayn hamjamiyatni yaratish uchun birlashtiradi. O'qituvchilar yuklab olinadigan resurs to'plamlari va g'oyalari bilan qiziqarli o'rganish tajribasini rivojlantirishlari mumkin. Shuningdek, ular ClassDojo-ni afzal ko'rgan ta'limni boshqarish tizimi bilan birlashtirishga yordam beradigan manbalarni topishlari mumkin.

10. Microsoft Teams. Microsoft Teams bir nechta dunyoning eng yaxshisini bitta tom ostida birlashtiradi. Siz ekraningiz yoki eslatmalarigizni baham ko'rishingiz, taqdimotlar o'tkazishingiz, suhbatni targ'ib qilishingiz va videokonferensiyada aloqa orqali barchani birlashtirishimiz mumkin.

11. Nearpod. Nearpod-bu Google Slides va quvvat nuqtasi taqdimotlari uchun ajoyib qo'shimcha. O'qituvchilar o'zlarining taqdimotlaridan foydalanishlari yoki ta'sirchan shablon kutubxonasidagi darslar va videofilmlardan tanlashlari mumkin. Talabalarigizni o'rganishga qiziqtirish uchun so'rovlar, o'yinlar va hamkorlik kengashlarini yarating. Nearpod talabalar o'rtasida sog'lom ijtimoiy hamkorlikni rivojlantiradi.

12. Buncee. Buncee talabalar sevadigan interaktiv kurs tarkibini yaratishni osonlashtiradi. Buncee's Ideas Lab shablon kutubxonasidan taqdimotlar, darslar va ko'plab moslashtirilgan virtual maktab tadbirlarini yaratadi. O'qituvchilar havolalar, yuklab olinadigan fayllar va guruh loyihalarini talabalar bilan osongina baham ko'rishlari mumkin. Buncee boshqaruv paneliga Microsoft Teamsdan kirish mumkin, bu munozaralarni ochish, resurslarni almashish va bolalar va ularning ota-onalari bilan muloqot qilishni osonlashtiradi.

13. Hapara. Hapara-bu o'qituvchilarga Google ish maydonida ish oqimlarini o'rganishga imkon beradigan tashkiliy vosita. Pear Deck, HYPERLINK kabi boshqa edtech vositalaridan ham foydalanishingiz mumkin. Pear Deck, vaEDpuzzlekurs tarkibining sifatini oshirish uchun Hapara bilan EDpuzzle. O'qituvchilar haparani o'quv dasturlariga moslashtirilgan darslar, maxfiylik va xavfsizlik xususiyatlariga kirish imkoniyati uchun qabul qilishlari ajablanarli emas.

14. Hamma narsani tushuntiring doska. Hamma narsani tushuntiring doska ilovasi eng yaxshi raqamli doskalardan biridir. Bu an'anaviy va gibrid sinf muhitlari uchun mukammal bo'lgan ajoyib oflayn va onlayn vosita. Shuningdek, u o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantiradi.

15. Bloomz. Bloomz-bu bir nechta dasturlarga bo'lgan ehtiyojni va xavfsizlik bilan bog'liq muammolarni bartaraf etadigan bir martalik platforma. Bloomz o'qituvchilarga talabalar va ota-onalar bilan bog'lanish, tashkil etish va aloqada bo'lish imkonini beradi. Ota-onalar va o'qituvchilar bir nechta ilovalarni ochishlari va yopishlari shart emas, bu siz bilan muloqot qilish va ma'lumot almashish uchun oddiy va stresssiz bo'ladi.

16. Khan Academy. Khan Academy notijorat tashkilot sifatida o'qituvchilar va talabalar uchun matematika, fan, o'qish, til va hayotiy ko'nikmalarni tanlash uchun fanlar ro'yxatiga ega. Barcha kurslar 1 dan 8 gacha va undan keyingi sinf o'quvchilari uchun javob beradi. Khan Academy talabalar va o'qituvchilar uchun bepul.

17. Arra. Arra o'qituvchilar, talabalar va ota-onalarni bog'laydigan o'quv ko'chadan yaratish uchun ajoyib alternativ beradi. Bu o'qituvchilar uchun talabalar faoliyatini kuzatishning mazmunli usulini taqdim etadi va durang + yozuv, video, ijodiy Tuval va boshqalar kabi ijodiy vositalardan foydalanishni rag'batlantiradi.

O'qituvchilar va talabalar bepul ro'yxatdan o'tishlari mumkin!

18. Kahoot! Kahoot!onlayn o'yin viktorinalari pandemiya davrida talabalar va o'qituvchilar orasida mashhurlikka erishdi. Bolalar kahoot-dan son-sanoqsiz o'yinlarga kirishlari mumkin!kutubxona yoki ular hatto o'z o'yinlarini ham qilishlari mumkin.

O'qituvchilar Kahootni ham tarqatishlari mumkin! sinfdan tashqarida o'qish uchun talabalar uchun qiyinchiliklar. Kahoot! qiyinchiliklar Google Classroom bilan birlashadi va talabalar ko'proq yordamga muhtoj bo'lishi mumkinligini aniqlash uchun o'tkazib yuborilgan savollar va ballarni kuzatishni osonlashtiradi.

19. Sustlik. Slack tashkilot va muloqotni bir platformaga birlashtiradi. O'qituvchilar uchun alohida mavzular bilan bog'liq kurs mazmunini topshirish, talabalar bilan yakkama-yakka yoki guruhlarda bog'lanish va tegishli sinf materiallarini yuborish oson. Slack talabalarga onlayn ta'lim jarayonida ishtirok etishga va faol bo'lishga yordam beradi.

20. Habits. Bolalarning ijtimoiy tarmoqlarda o'tkazadigan vaqtini cheklash nimani anglatishini tushunadigan ona Habits yaratdi. Ushbu platforma o'qituvchilarni ekran vaqtini nazorat qiladi, bu esa bolalarning g'ayratli va diqqatli bo'lishini ta'minlaydi. Habits o'qituvchilar va ota-onalarga qiziqarli tadbirlarni targ'ib qilishda va bolalar uchun o'rganishda ortiqcha ekran vaqtini cheklashga yordam beradi.

Masofaviy o'qitishda talabalar faoliyatini samarali kuzatish usullari.

Talabalar onlayn o'rganayotganda, talabalar taraqqiyotini nazorat qilishning mazmunli usullarini topish qiyin bo'lishi mumkin. Yaxshi xabar shundaki, aksariyat onlayn dasturiy vositalar o'qituvchilarga talabalarning javoblarini kuzatish va o'lchash imkonini beradi.

Talabalar faoliyatini baholash va nazorat qilishning uchta konstruktiv usuli mavjud bular:

- Aloqa liniyalarini ochiq tuting. O'quvchilar o'qituvchilar bilan shaxsan suhbatlashishlari mumkin bo'lgan an'anaviy maktab sharoitlaridan farqli o'laroq, bolalarni topshiriqlarni o'z vaqtida topshirishga va yo'lda qolishga undash uchun onlayn aloqa zarur. Shuningdek, elektron pochta, telefon va chat imkoniyatlari bilan kunlik ish soatlarini o'tkazish bolalarning o'qishlarida orqada qolishining oldini olishga yordam beradi.

- O'quv dasturiga asoslangan test. O'qituvchilar o'quv dasturiga asoslangan testlarni talabalar o'rgangan narsalarini qo'llashlarini ta'minlashning yaxshi usuli deb bilishlari mumkin. Tez-tez baholash o'qituvchilar talabalar darslar bilan kurash qayerda aniqlash va ko'prik hal qilish uchun rejalar qilish yordam. Formative assessments viktorinalar, qisqa baholashlar va talabalar bilan suhbatlar kabi shakllantiruvchi baholar ularga xatolarni tuzatishga yordam beradi.

- O'quv maqsadlarini sozlang. O'quv maqsadlari o'quvchilarga har bir darsda aniq maqsadlarga erishishga yordam beradi. Misol uchun, agar talaba mavzu-fe'l kelishuvi bilan kurashsa, o'qituvchilar talabaning o'z yozuvlarida to'g'ri grammatikani qo'llashini osonlashtirish uchun darslarni kichikroq maqsadlarga ajratishni o'ylashlari mumkin.

Virtual ta'lim bir o'lchovli yechim emas-ba'zi talabalar uchun texnologik cheklovlar va kirish imkoniyati tufayli muammolar mavjud. Maktab tumanlari maktablarni yopish paytida ushbu muammolarni chetlab o'tish va sinfda (va tashqarida) tenglikni davom ettirish rejalarini oldindan bilishlari va ishlab chiqishlari kerak.

Onlayn o'qitish talabalarning o'rganish tajribasiga foyda keltirsada, aksariyat bolalar boshqa talabalar bilan ijtimoiy aloqasi va o'qituvchilar bilan bevosita aloqasi uchun an'anaviy maktab muhitini afzal ko'rishadi. Ta'lim vositalarining boyligi o'qituvchilarga virtual ta'lim bilan bog'liq ko'plab muammolarni hal qilishni osonlashtiradi. Har bir vosita talabalar va o'qituvchilar duch keladigan qiyinchiliklar uchun foyda va echimlarni o'z ichiga oladi, shuning uchun biz qaerda bo'lishimizdan qat'i nazar, o'rganish samarali ekanligiga ishonch hosil qilishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini to'g'risida"gi PF-5847-son Farmoni, Qonun xujjatlari to'plami milliy bazasi, <https://lex.uz/>

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-maydagi "2022– 2026-yillarda xalq ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi PF-134-sonli Farmoni (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 11.05.2022-y., 06/22/134/0407-son)

3. Hamidov J.A. "Using multimedia technology problems in professional education". Eastern European Scientific Journal/Auris – Verlag.de 2019, № 1. 187-190 сtp.

4. Abduqodirov A.A., Pardayev A.X. Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti. Monografiya. T.: Fan. 2009. -146 b.

5. Abduqodirov A.A., Toshtemirov D.E. Ta'lim muassasalarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi. Monografiya. Guliston: "Universitet", 2019. - 232 b.